

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 40.—Diumenge 5 d' Maig de 1901.

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que s'hi catalans tots los que desempenyin càrrecs públics: volém Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organització interior de nostra terra: volém que catalans sien los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s'fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forlosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que s'hi catalans tots los que desempenyin càrrecs públics: volém Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organització interior de nostra terra: volém que catalans sien los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s'fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forlosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

ORIGENS DEL CENTRALISME DELS ESTATS D'EUROPA

VII
D.—Alemania

No es que l'Imperi constituït lo 4 de maig del 1871 a Versalles, sia estupidament centralista com lo nostre; entre aquella gent las cosas s'han o no per via de la imposició, se fan sempre rahonadas y tenen la seva sanció pública; lo centralisme allí es solzament militar, però al fi y al cap hi ha una nació que porta claras las idees d'absorció y dins de l'Imperi hi han agregats terrers extensos fills de la forsa y del dret de guerra: l'Slesvig, l'Holstein (1), lo Posen (2), l'Alsacia y la Lorena (3). Ara com ara l'Alemania no està més que militar y mitj legislativament centralizada; si ls pobles federats no vetllan com ho fan ara, qui sab ahont arribaria la Prusia.

Intelectualment no es lo pays de las inteligencias enlluernadoras, dels genis ràpids; es lo pays dels pensadors y dels treballs quietos y constants; lo treball polítich ha sigut també quiet y constant, sense las estrabadas fortes dels paysos meridionals; fins en moments de despotisme, ha sigut un despotisme il·lustrat que no ha reportat més que bé al pays; si la Prusia es lo qu'és, ho deu a las sabias disposicions de un Frederich II, creant rams de la industria, construint canals, mellorant la agricultura y ls camins; pot ésser un despota, però preferim lo despotisme il·lustrat.

Intelectualment no es lo pays de las inteligencias enlluernadoras, dels genis ràpids; es lo pays dels pensadors y dels treballs quietos y constants; lo treball polítich ha sigut també quiet y constant, sense las estrabadas fortes dels paysos meridionals; fins en moments de despotisme, ha sigut un despotisme il·lustrat que no ha reportat més que bé al pays; si la Prusia es lo qu'és, ho deu a las sabias disposicions de un Frederich II, creant rams de la industria, construint canals, mellorant la agricultura y ls camins; pot ésser un despota, però preferim lo despotisme il·lustrat.

Com a fruit de treball constant, lo moviment d'avenç de l'Alemania es solit, lo respecte als drets y a la conciencia del pays està consolidat, y no d'ara, de sempre. No hi ha més que veurer la manera d'obrar d'un Carles V, amo de l'Alemania y de l'Espanya al mateix temps; ja sabia ab quina gent tractava allà y aquí; los dos paysos acabavan d'ésser constituïts ab condicions ben semblants; mellor dit: los que constituïan l'Estat espanyol eran completament independents y l'Íllas d'unió fou l'artifici d'un casament, y l'Alemania era formada d'Estats federats per la voluntat del pays a la dieta de Worms.

Ab condicions donchs ventajosas per nosaltres, aquí acabava ab las Cortes castellanas y ab los furs de Valencia; allà cedia a Rotisbona, a Spira y firmava l'humillat conveni de Posan; aquí posava la Inquisició en funcions de tribunal omnipotent; allà donava disposicions penals ab las sevas Carolinas formals y igualatarias, potser la primera compilació penal seria y justa.

Sa confessió, ja retirat a Yuste, es potser lo mellor per no dir lo més gran de sa vida; no podent fer marxar iguals dos rellotjes, exclamà: «Boig de mi, qu'he pretengut igualar tants pobles desiguals per sa llengua y l'seu clima! Que pesin aquesta sentència de l'amo de mitj mon los ineptes enemichs que ns manan; que filosofin los estèrils declamadors de la llibertat y de la patria, si la filosofia y l'sentit comú no s'essin vergonyat d'arribar a las olimpicas regions en que s'han colocat; no ho diu pas un federalista; ho diu un Cèssar del segle XVI; la veritat es que a las horas no s'estilavan los ministeris barreja d'incendiariis y de traydors.

Las costums de l'Alemania salvatge de fa dinou segles, portavan la llevor de la llibertat individual qu'havia d'escampar pel mon ab las irrupcions del segle IV y V; la limitació de l'autoritat real, la forma de juntarse las assembleas y las decisions que n'podian sortir, l'autoritat absoluta de cada hù a casa seva, (4) demostran ja l'esperit d'associació y d'independencia que tan profitós los havia d'ésser més tart y que tants mals produhí en los po-

bles que l'exageraren y no l'saberen entendre; d'allí han nascut las llibertats y del trànzit va naixer lo feudalisme, que a Alemania, menys exagerat y més robust que n'lloch, per l'avinensa ab lo poble, se fou extingint suament y no perdé com a Fransa may lo domini; los intents de centralisme foren sempre frustrats y no es que no hi hagin abundat; cap poble ha donat l'exemple com Alemania d'encararse ab l'usurpador; una dieta de Maguncia (1298), que cambia la dinastia Nassan per posarhi un Habsburg; un poble que s'encara a las pretensions del Papa ab la pragmática sanció de Francfort (1338), y que tanca a Wenceslau a la presó y l'irreu del càrrech d'Emperador per inepte (1400); que fa una dieta federal a Worms y que a Colonia distribuix convenientment l'Imperi ab los deu circels, tot això pacíficament, sense grans sorolls, no hi ha sigut en cap altra part del mon; sols una idea no perdé, més després de la lluyta entre Welfs y Wibelings en que segons gráfica expressió d'un historiador, l'Alemania semblava més qu'un Sacre-Imperi una República federal baix la presidencia de l'Emperador, y es la de la solidaridat política per la defensa que li donà l'predomini de la Europa.

Això ha sigut l'Alemania; l'última intenció de cessarisme l'aturà la pau de Wheshphalia; los últims anys de la guerra religiosa l'aprofità l'Imperi pera aixecarse, si bé la pau reglè per sempre la independencia local de l'Alemania y deixà cada hù a casa seva la llibertat política, civil y religiosa.

No son pas aquestas las tendencias d'avuy

Revolució y del Directori o sia després de Campo-formio y Luneville, a la Dieta predominan los protestants sobre ls catòlics, decau la influencia de l'Austria; després de 1806 al constituïrse la Confederació del Rin l'Emperador d'Alemania pert lo titol, per pendre l'Austria; de a las horas s'aixecà potenta la Prusia.

Convenian los Estats d'Alemania ab la necessitat d'una unió militar voltats com se trobavan d'Estats centralisats, y comprenian que no era la més apropiat l'Austria; sols l'element aristocràtic influent encara y veient ab la unió un brillant pervindre militar, pensava ab la Prusia, odiada per son règimen de cabo de vara, per la massa tota de l'Alemania.

Las pretensions de la Prusia s'everen claras quan Bismarck, l'any 62, digué al Parlament «Discursos y majorias no decideixen las grans qüestions que portan los temps, sino l'ferro y la sang»; s'havia de destruir a tota costa la Confederació alemana per ferne una a la prusiana y l'imposà després de Sadowa, y l'71 la constituï en l'Imperi.

Desde a las horas no s'cansà de voler implantar la prusificació de l'Alemania, que resisteixen ab todas sas forsas los pobles confederats; cal sols explorar, un wutemburgués ó un bávaro, per veurer en ells l'ànima del que formà l'Ausa ó l'Helvetia, lo tronch més florit, lo planós més hermós de l'esperit de federació de l'Alemania mitjval. Cal veurer com explota l'esperit nacional, com ocorregué ab lo representant de Sajonia quan las festas de coronació del Czar actual, que desmentí las paraulas del representant de Prusia en nom de son pays.

JAUME PEYRÍ.

NOSTRE TRIOMF

Lo triomf dels ideals catalanistas, de nostras aspiracions, es llunyà; y es llunyà perque es molt segur. Si fos proper no seria segur, perque ls principis que ns diferencian y desenrotllan la conciencia del poble català, no han arribat a generar encara la verdadera normalitat de sa vida social. Seria degut en aquest cas, més a las circumstancias, a causas externas que a la causa intima y eficient; vindria com venen las cosas no viables, imperfectas y mortas, y l'Catalanisme no té res de mort, es ben viu; y aixis es que té de venir per sa propia força, per sa mateixa vitalitat.

Com los frets tardans y l'primerch bon temps poden endarrerir ó apressurar l'esclat de vida de las plantas, aixis las circumstancias podran retardar ó adelantar l'adveniment del Catalanisme, però may podran evitarlo.

Com a producte ètnich y fisiològich, son desenrotlle es natural; com a natural es lent y progressiu; Natura non facit saltum. Y es na-

tural, perque arranca de las entranyas y de l'ànima de Catalunya y marxa per això a pas segur per abastar y completar sa evolució històrica, avuy per avuy endarrerida.

Lo Catalanisme té de seguir com comensà: recorts entusiastas; planys y anyoranças de pujança gloriosa; lo perdurable lema Amor, Patria, Fides, de nostres trovayres y poetas comensà a revifar las activitats, las accions, los drets que constituïxen nostra personalitat y que s'trobavan ensoptats en la conciencia catalana; y avuy, ara, ls cants son diferents, la personalitat de Catalunya obeeix a altres estímuls psicològichs y emotius; son modo de pensar y de sentir se defineix y concreta en lo nostre dogmàtic Que Volém, reflexo fidel de las reivindicacions catalanistas, vivas perque son lentas; vivas y lentas perque son naturals; vivas, lentas y naturals perque son fortes.

Las circumstancias favorables ó adversas, no li fan res; tan se val si l'centralisme ns concedeix ó no part de nostre programa; tan se val si s'va a las eleccions, com no; li basta al Catalanisme que s'vagi deixondint la conciencia catalana; que vagi renaixent sa personalitat social.

Lo temps pera assolir l'autonomia de Catalunya, es imponderable, però pot midarse si s'vol per la via que ha fet durant los darrers trenta anys. La normalitat de la vida social y individual catalana ha avançat d'una manera notable.

Abans, Catalunya no escoltava als catalanistas; ara ja ls escolta, y a no tardar massa, no can sols los escoltarà ab gust, sino que seran ells los directores de las determinacions personals y socials de l'individu. Lo poble té desitj de saber y després vindrà la reflexió.

Lo dia que la reflexió sia perfecta, cessarà la opressió de la vida y la contrarietat de l'esperit y serà un fet lo triomf del Catalanisme; allavors tots los catalans seran catalanistas y haurà arribat l'hora solemne y augusta del triomf, que deya un insigne patriici: «Poble que mereix ser lliure, si no li donan s'ho prèn».

Ab plena seguretat y conciencia completa del dret que s'reivindica y l'coneixement del deber que s'realisa, no s'tindrà de discutir si a Madrid nos ho donan ó no, y com que ns ho mereixerem, todas las perfidias y estratagemas dels polítichs centralistas que ara ni han conseguit desilusionar a uns quants, podran allavors aturar la grandesa positiva y la serenitat de fè de las manifestacions catalanistas.

Sarau a la plassa

Los grallers sentats sota un cobert de la plassa, tarananeijan lo preludi d'aquell cargolament de camas que la jovenalla prepara ab ansia.

Los xicots, rumbiejant la camisa virolada, ab catxutxa de moda, ab visera lluenta y tot, acudeixen a la plassa y las camas ja ls brinqueijan.

Ja han tocat lo primer ball y van a tocar lo segon; y las fadrinetas carrer amunt y carrer avall, ab sos vestidets de mostreta bonica, rialleras com la mateixa Pasqua, com vols de papallonas qu'envoltan lo foch, tan vergonyosetas com impacientas, no gosan acostarshi; n'hi ha que s'han atrevit a passarhi agafadetas pel brás, mirant ab reull dissimulat al jovent que no pot estar sens tiralshi una floreta, floreta que se ls hi pinta desseguit a la cara.

En días normals aquell cobert es per posarhi carros, palla, etz.... Aquell dia l'han desembrassat, la gent més menudeta s'hi estaciona per ser ben aprop de las dulsainas, que son cinch; duas tenoras, una segona, una de tons baixos y un timbal. Y tocan bé.... son los Perrets, los mellors grallers de tota la comarca.

Lo ball ha pres la animació conseguint; tothom ha anat acostantse, y aquella escampadissa ara forma un cordó vivament matissat.

Las ja compromesas, es clar, ballan ab sa mitja taronja, y las que encara no tenen nuvi, semblan animetas neguitosas, may están quietas ab los ulls, ab lo vano, ls cau lo mocador, mudan de puesto, riuhen fort però ab gracia.

Las forasteras, las que son de ciutat, agafan un tò magestuós; volen distingirse d'aquellas pagesetas; la olor dels polvos y l'emfarfech de llassos vol sobre-sortir demunt la fragancia del romanill y la ginesta. «Som de ciutat» volen

dir tot ventantse d'ensaig y obrint y tancant la sombrilla com més cops mellor perque tothom se giri.

Entre ls balladors sempre n'hi ha un de antipàtic, al qui l'poble l'bescanta perque es xarraire, s'juga ls quartos, l'hi agrada massa l'ví y va festejar cinch anys ab la Tuyetas de ca l'Farré, y després de tant temps va plantarla. Las noyas no hi volen rahons, l'hi donan carabassa y sols l'hi queda l'rekurs de ballar ab una que servint a Barcelona la corria ab un sargento de tropa y ara s'carteija ab un sugeto que va per la mala fi.

La filla del senyor mestre fa un goig d'allò més; porta un vestit blau cel que l'hi han fet fóra.

La pubilla de ca n'Domènec, rossa com es y vestida de color de rosa ab puntas d'un pam d'amplada, sembla un raig d'aurora.

«Oh, y la filla de l'Alcalde! No sap com ferho pera lluhir son vestit estrenat avuy, d'un crem tan delicat ab llassos del mateix color, una rosa ab quatre ponzellas al pit y una creu d'or al coll que va durli son pare de fira; es la més seria y ha donat carabassa a tres voves, que l'hi fan un fàstich!.... perque ella vol ballar ab los que van més llamapants.

«Qu'és bonich observarho!

Los del poble no gastan gayres cumpliments:

—¿Quants ne ballarem Elvira?

—Los que vulguis, ja ho saps....

Los forasters van més recelosos y diuhen:

—¿Que té compromís, noya?

Però las que han estat a fóra, a ciutat, son las més volgudas perque n'saben més y no s'estan de dir que cada diumenge anavan a la Artesana, a la Mistat.... Aquestas no paran may.

«Quina nota més característica en conjunt forma la plassa! Per sostre guarnit d'aranyas, lo cel abocant son blau de tarde; las finestras deixant entreveure las cortinas blancas de la sala, son las galerias ab la gent de pès que contempla aquella bellugadissa, tenint per garlandas flocs de panotxas, testos sobreixits de clavells; los balcones de la badia mitj oberts; la porta de la Iglesia tancada; y l'campanar s'axeça com lo més sério espectador estenent sa llargaruda ombra com una valla, arrans las portas del fossà, com si l'hi fos grèu que l'sò d'aquella alegría despertat als que reposan dins.

Tothom reviu; los bailets saltan y corran; los joves, balla que balla; fins los jayos s'acostan a la rodona y es quan més senten ser vells.

«Al nostre temps també brincavam jo y Silo?

«Y encara avuy si tan convenia....

«¿Cargolèmnhi un Teclona?

«¿Ay Déu me n'reguart! ballèu ab la vostra xica.

«Encara m'recorda aquell dia.... y l'vostre home s'cremava.... ¡Déu l'hagi perdonat!

«¿Mirèu la Tona com bada! fins té enveja de sa filla, ¡potser encara faria basa!

«¿Prou hem ballat ella y jo! Quin goig feyau allavors.

«No cal que parlèu, que també heu anat a menos, jayo Ruca.

«Ay Tona que n'erau de guapa allavors; a las galtes sempre hi portavau una rosa en cada una; teniau un còs, que s'perdia als mateixos brassos del ballador.... Però aquellas rosas s'han tornat pebrots y aquell còs un cossi.

«¿Vaja callèu que no teniu sino secçons!

«No vos enfadèu Tona, que sino soch capàs de treures a ballar.

«¿Dos quartos que no ho feu!

«¿Apa jayo Ruca! ¡m'ho digués a mi! Sou un cobart.... tirelhi un requiebro....

Y l'jayo fa un gesto, aguantantse l'equilibri, s'acosta a la Tona y li diu:

«Zalero ¿ets servida a ballar?

Las donas riu que riu, los homes fan petar las mans, y la jaya mitj avergonyida fuig cap a un altra puesto.

Aquells sarauistas passats de moda, son guspiras d'un flam que reviu vagament al sò de las grallas, plantentse de que avuy se balli ab més picardia y menys ignocencia. Voldrian tornar vint anys enrera.... però s'aconsolan pensant que també ls passarà com a n'ells als d'avuy aquesta fatlera, que l'humor fuig, los anys s'ageuen a la esquena, y no s'escapa ningú sens dir: «Qui pogués tornar a n'aquell temps!....

JOSEPH VAZQUEZ.

(1) Presos a Dinamarca després de la guerra dels ducats (1866).
(2) Part de la Polonia; agregada quan lo repartiment al segle XVIII.
(3) Cedidas per Fransa després del tractat de Francfort (1871).
(4) Nec regibus infinita aut libera potestas; et duces exemplo potius quam imperio, si prompti, si conspiciatis, si ante aciem agant admiratione presunt....
De minoribus rebus principes consultant, de majoribus omnino....
Vicos locant, non in nostrum morem, conexas et coherentibus edificis; suam quisque domum espacio circumdat, sive ad versus causas ignis remedium, sive inscitis edificandi....
Cornelius Tacitus.—Germania.

Comentaris

Parlèrem d' eleccions

Tots los joves parlan mal del matrimoni y de la *sangre azul*, y acaban sempre per casarse y demanar un títol si la butxaca 'ls hi permet comprar un pergamí de noblesa. Això ho va dir al Congrés fa alguns anys un diputat, y ho retrayem ab motiu dels *encasillados* que avuy per avuy están a la ordre del día.

Quan las Corts funcionan, las oposicions cridan y esbalotan contra 'l govern per las trampas que ha fet pera que suessin los seus amichs; però, cau lo govern y venen eleccions, y allavors los puritans del sufragi, van barret en mà darrera 'ls ministres, demanant 'l al·moyna d' una *casilla*. Lo mateix Romero Robledo, aquell terrible moro que tot s' ho tenia de menjar, ha tingut la barra de dir: *he pedido y logrado que se encasille alguno de los míos*. Conta un periòdich que a l' anar un personatge conservador a casa Sagasta pera demanar *casilla*, va trobar qu' estava plena de correllionaris que pretenien lo mateix y que també hi havia algún gamacista.

Pocas vegades s' havia arribat a tan alt grau de despreocupació com ara; avans se guardavan las apariencias pera que la representació nacional tingues un barnís de legalitat, mes, ara, 'ls nostres polítichs han tirat la capa al toro y no s' amagan de dir que están encasillats, com si això fos un gran honor.

¡A quins temps hem arribat! Tot está podrit, cada día més podrit, y en lloch de cansar al país ab eleccions mentida, sería mellor que tots, però tots los nomenaments, los fessin de Real ordre y aixís acabariam d' una vegada.

Per això 'ls catalanistas no hi volèm saber res d' eleccions; no volèm tractes ni pactes ab los polítichs. Nostra missió no es triomfar demà o passat demà, puig no 'ns vé de quatre días ni de quatre anys, sinó ensenyar als catalans lo seu deber, la obligació que tenen de enlanyar la patria y treballar pera que aquesta sigui rica y próspera. Lo día que 'ns cuydem una mica més de casa nostra, y no escoltèm als polítichs centralistas que no més treballan pera ell, aquell dia.... haurèm guanyat.

Mentrestant, deixèmlos que fassin lo que vulguin y que 'ns portin a las rocas; aixís com aixís, tampoch ho podriam evitar. Posèmse 'l salva-vidas y no serèm pas nosaltres los que 'ns neguem.

Fugimne, donchs, de tota aquesta bruticia, y compadim als companys nostres qu' encara creuen que anant a las eleccions, poden en-sorrar al caciquisme, apoyats ab la gent de bé, sense compendre que 'ls cacichs disposan de tot, y que a la gent de bé no la ampara ni la lley ni la rahó. Quan hagin tocat dintre pochés días, aquest nou desengany, repensinse una mica y deixant a banda 'l amor propi, abandonin pera sempre més los viarans, tornant ab bon camí. Lo triomf del Catalanisme exigeix que tots anem a la una defensant íntegrament las Bases de Manresa, sense treuren ni un punt ni una coma. Tot lo que no sigui això, es treballar pera 'ls de Madrid que hi tenen la mà trencada en dividir pera vencer; per això en Polavieja ficá la bruixa al nostre camp.

Nosaltres que estèm allunyats de tota qüestió personal que hi pugui haver, nos creyèm autorisats pera parlar com parlèm, ab lo cor a la mà, sense duptar de la bona fé y de la sinceritat de tots. Creyèm que s' han fet ja prou probaturas, y que convé desaparèixer diferències, no de criteri, sinó de procediments, y que ab lo radicalisme del nostre programa fem feyna, però feyna sòlida, feyna a proba de bomba, com aquells monuments que aixecavan los antics y que pera acabarlos necessitavan centurias. Com més costan d' aixecar més difícil se fa enderrocarlos.

Un nou conflicte

Fins ara havia anat vent en popa tot lo que á toros se refereix; però sembla que 'l males-tar que s' nota en totas las classes socials també repercuten en los *héroes* d' avuy dia, en los toreros.

La premsa diària dona compte d' un nou *cataclisme* que amenaça de debò a la pobre Espanya. L' harmonia que sempre havia regnat entre *maestros*, *picares* y *banderilleros* ja no existeix! ¡Quina desgracia més gran! ¡Pobres de nosaltres! ¿Com ho farem?

Alegan los *picadores* que, 'ls espasas ó si-guin los *maestros*, exercen de *patronos*; que tot s' ho quedan pera ells; que a costa del seu sudor y caygudas no tardan gayres anys en fer-se una fortuna; en fi, están plantejant dintre la classe torera lo programa socialista. Iguales rahons alegan los *Banderilleros* pera fer la contra als *maestros*.

Segurament l' any vivent en los *metings* socialistas del 1.º de Maig hi pendrán part aqueixos senyors de coleta.

Ahont ha sigut més serio 'l conflicte ha estat a Madrid. Reunions per aquí, banquetes per allá, conferencias per amunt, protestas per avall; segons diuen, allò va ésser el *acabóse*.

Com la cosa era d' importancia hi varen pendre part las autoritats. Lo popular Sant Pau, dich, D. Albert Aguilera junt ab lo Governador de la *coronada villa*, posaren en joch tota la influencia que tenen pera que tant los uns com los altres afluessin un xich la corda en bé del *gran arte nacional*, que d' aqueixa manera la patria tindrà una cosa més que agrahirlos.

Sembla que 'ls varen poguer convencer de moment, però l' agitació entre ells continúa y, especialment los *picadores*, están resoltos a declarar-se en vaga si no hi ha augment de jornal.

Per Déu no fassin semblant cosa. ¿Què dirán las nacions al contemplar aqueix acte? Nosaltres *escitamos el nunca desmentido celo* del govern, pera que prengui cartas en assumptu de tanta *transcendencia* pera la nació. ¿Què seria dels espanyols si després de las pèrduas que han tingut anés a terra per aqueixas desavinen-sas la *gran fiesta nacional*?

Calma

Los rotatius de Madrid sembla que hagin caygut a un pou; ni mouhen brega, ni alsan cap llebra ab que entretenir a la gent. Del govern no se 'n recordan, sinó pera demanarli tantas ó quantas actas de diputats pera altres tants redactors ó *factotums* del periòdich, perquè han de sapiguer que als grans periòdichs també se 'ls hi reservan las corresponents *casillas* en lo ministeri de la Gobernació; però esperin a que passin las eleccions y allavors veurán com los rotatius tornan a las sevas man-yas de sempre, atacant al govern y procurant crearli quantas dificultats puguin.

Realment si no ho fessin aixís semblarian papers mullats, perque estant lo públich acostumat al grà fort y a la política de *brocha gorda*, no s' satisfá ni passa per menys, si cada dos ó tres días no li serveixen un plat nou y sobre tot menjars que piquin y fassin mal. Aixís s' explica que las empreses periodísticas aprofitin qualsevol ocasió, encara que sigui agafada pels cabells, pera enradar lo marro, mouer escándol y vendre números, qu' és a lo que s' tira.

No hi fá res que avuy diguin cols y demá naps, y que no tingnin fixesa d' ideas ni procediments; al cap de vall ningú 'ls hi ha de criticar tanta lleugeresa, pera la senzilla rahó de que 'l públich pateix de la mateixa malaltia, ó un altra pitjor, qu' es 'l aguyalliment del cervell. A un poble aguyallit ¿què li volen demanar! Res més que paciencia, que segons Pérez Galdós es la més gran virtut que posseixen los espanyols.

Pluja de "cuneros"

Los catalans no 'ns podèm deixar; los polítichs de Madrid podran bescantarnos, però quan venen eleccions nos estiman tant que s' desviuhen pera obtenir la nostra representació a las Corts.

Las provincias de Lleyda y de Gerona, son las més castigadas pel cunerisme, puig en gay-re bé tots los districtes se presentan, y sortiran perque están encasillats, uns bons senyors de Madrid, que han près la terra catalana com a país conquistat.

En aquesta provincia, que sapiguem, no hi haurá més que tres *cuneros* que votarán ab lo major *entusiasme* los districtes de Gandesa, Tortosa y Roquetas.

Y no parlèm dels senadors, que s' emportaran las tres quartas parts de las actas de Catalunya.

Per això 'ns llueix tant lo pèl als catalans, que a Madrid no s' recordan de nosaltres, sinó pera baldarnos a contribucions.

Ja anèm bé, ja; nosaltres voldriam que encara apretessin un xich més y que 'ls *cuneros* arrambessin ab tots los districtes, puig aixís tal vegada 'ns desensopiriam y acabariam d' una vegada tanta vergonya.

Diuen.....

La *Epoca*, s' lamenta de que per l' extranger corri la veu de que 'ls actuals presupostos se saldaran ab un *déficit* de 70 mil pessetas.

Donchs que s' ha pensat *La Epoca*, que 'ls extrangers son tan babaus com los espanyols que 'ns empassem las bolas oficials com si fossin melindros? Si això pensa ja cal que plegui 'l ram puig a l' extranger saben mellor que nosaltres lo que passa aquí y 'ns portan los comptes ab una exactitut que fá impossible 'ls hi pintem lo sant cristòfol nano.

Ja veurán vostres com aquestas veus que corren fóra d' aquí, resultaran més veritat que l' Evangeli, y que 'l rosari de *déficits* cada día més groixuts, nos portará a la *debacle*, y al camp qui pugui.

Y ara no tremolin pels presupostos qu' en-giponarà en Sagasta.

Notas d' Art

L' Art y 'l segle que comensa.—Los Salóns de París.—La Exposició de Bellas Arts de Madrid y la crítica madrilenya.—L' Art, dels Pirineus ençá, jutjat pels crítichs francesos. (Primeras impresions.)

L' any artístich, que 'n diriam,—com de-yam l' any *econòmic* no fá gayre,—ha comen-sat: ha comensat, com de costum, ab l' esclat de las primeras flors de primavera. Estem donchs, en lo que respecta a las Bellas Arts, a comensaments d' anyada: es a dir; hem arribat a la fita ab que s' assenyala 'l temps dintre de la seva vida: mes encara; som a ne 'l punt de partida, d' ahont hem d' empendrer la marxa via enllá de la centuria.

¿Podem tindrehi confiança en aquesta cen-turia que comensa? Jo si que n' hi tinc, y molta. Es potser aquesta confiança resultat del meu temperament, del meu optimisme, que m' inclina a mirar sempre las cosas desde 'l costat més simpàtic.... es potser lo fruit d' un seguit d' observacions personals fetas ab més ó menys inconciencia en aquets darrers anys... no ho sé. Però, apart de tot això, fugint de las conseqüencias que 'n poguem treu-rrer de las tendencias artísticas dominants a l' acabament del segle XIX; si fixem l' atenció

en la entrada de l' Art a 'n aquest qu' ara comensa, no podem menys qu' apuntarli a las nostras observacions, un cert revolcament de sensacions somortas feya molt temps en una bona part dels elements que nudreixen la vida dels ideal artístichs; una mena de visió senyalant una dressera; com un estel de claror ilu-minantnos la ruta. A París los Salons acaban de obrir las sevas portas: a Madrid s' ha inau-gurat fá pochés días la Exposició de Bellas Arts. D' una y altra població n' han vingut ab los periòdichs las primeras impresions. Y, segui-xo essent optimista.

Mes, parlèm d' un' altra cosa: de la crítica(?). Parlèmne que val la pena.

En Francisco Alcántara, ha omplert, *nada menos*, duas páginas senceras de *El Imparcial* de Madrid, parlant de la Exposició. Las ten-dencias que hi observa, 'ls antecedents, l' in-clinan a pensar que l' art espanyol del segle XX, podrá condensarse en la paraula natura-lisme;—ja pot ésser, ¿perquè no?—y segueix: «No es pas estrany que en las exposicions nos-tras,—parla 'l crítich,—may hi hagin tenden-cias novas qu' estudiar». Ell sap, de segur lo perquè y s' esforça en demostrarho.... Y parla dels catalans: «S' imposaren ja fá temps la mis-sió de proclamarlas,—las tendencias qu' hem dit antes,—y las indican també en aquesta Ex-posició».

Entre la crítica madrilenya, segons sembla, hi ha corregut la consigna de *reventar* a ne 'ls grossos;—ells no s' hi posan per poch, ferlas las cosas ó deixarlas de recó.—L' Alcántara agafa 'l fuètl y la emprèn contra 'n Sorolla: al mestre valencià li ha agafat ara l' dèria de pin-tar d' una manera rápida, abocetada.... ¡donchs llenya! ¿Que s' creu Sorolla? «Las sevas obras son tan abocetadas y rápidas que a n' ellar se fá visible la seva debilitat». ¡Ah, vamos...! «En Sorolla no es un artista pensador: si ho fós, no pintaria en cap quadro dels seus; mans com las de la nena de primer terme,—del quadro «La familia,—embotornadas y mal fetas....» Ja ho sap lo senyor Sorolla: pinti las mans de las nenas com mana la lley de Déu. Altra-ment, podrá ésser tot lo que vulgui menys ar-tista pensador....

El País, per no quedarse endarrera, també tira a *reventar*. En Lluís Pardo se 'n cuida d' aquest particular, y en Benlliure n' es la victi-ma. Valencia está de desgracia. Aral' esculptor Benlliure es un artista de *geni*,—aixís, ab lle-tre cursiva,—es un artista *estupendo*....

Deixèmlos als uns y als altres: verdadera-ment fan llástima.

Dels artistes catalans no 'n parlan gens ma-lament: Déu los pagui l' atenció.... però no 'ns ne fiem gayre.

La premsa de París, diuen que 'n fá molts elogis dels artistes catalans. Espero qu' un méu amich, pintor, que hi resideix a ne 'l gran centre de l' Art, m' enviari un plec de periò-dichs dels que s' publican allá, pera fermen ben bé carrech. Aixís donchs, ja 'n parlarem un al-tre dia. Aquest any, en Casas y en Rusiñol no hi tenen res exposat a París, y segons diuen d' allá, s' hi nota bastant la falta. En Zuloaga, 'l jove pintor vascongat hi ha donat lo gran cop: los seus quadros a França, son conside-rats com l' obra d' un gran artista. Pels grans sabis espanyols que formavan lo jurat llavors de la Exposició Universal, en Zuloaga no val res: li rebutjaren los quadros....

Van apuntadas en lo que de més aprop ens interessa las primeras impresions, recullidas rápidamente y al vol, de la entrada del Art a ne 'l segle que comensa.

QUIQUET.

Maig, día 2.

La Bandera de la "UNIO CATALANISTA"

Tenen l' honor d' adherirse al Manifest de donya Agnès Armengol de Badia y ensemble contribuir a la suscripció pera la bandera de la "Unió Catalanista".

Suma anterior, 43'15 pessetas.
Una catalana, 1.—Flora Fábregas, 0'50.—
Mària Soler, 0'50.—Tecla Albiñana, 0'50.—
Mària Francisca Albiñana, 0'50.—Micaela Ru-fas, 0'25.—Patrocini Albiñana, 0'50.—Magina Benaiges, 0'50.—Lluís Oller, 0'25.—Antonia Bordas, 0'25.—Joana Bordas, 0'25.—Marina Obiol, 0'25.—Carme Mari, 0'25.—Consol Llo-bell, 0'25.—Mària Ripoll, 0'25.—Teresa Espi-nach, 0'25.—Carme Cornadó, 0'10.—Dolors Martorell, 0'10.—Elvira Aymami, 0'25.—Rosa Martorell, 0'25.—Marina Fernández, 0'25.—
Dolors Díez, 0'25.—Josepha Díez, 0'25.—Francisca Combalá, 0'25.—Mària Ibern, 0'25.—
Joana Ibern, 0'25.—Verula Ibern, 0'25.—Al-berta Ibern, 0'25.—Una Tarragonina, 0'25.—
Mària Rossell, 0'10.—Dolors Rossell, 0'10.—
Josepha Rossell, 0'10.—Doloretas Rossell, 0'10.—
Mària Sabaté, 0'10.—Josepha Teixidó, 0'10.—
Mària Bofarull, 0'10.—Rosalia Martorell, 0'10.—Josepha Martorell, 0'10.—Carme Martí, 0'10.—Agnès Vidal, 0'10.—Angeleta Sarobé, 0'10.—Concepció Sarobé, 0'10.
Total, 53'70 pessetas.

(Seguirá).

Sants de la setmana

Diumenge, día 5.—La Conversió de Sant Agustí, y Sts. Pio V papa, y Maxim, Eulogi, Hilari, Gerun-ci, Nicesi y Teodor bs.—Dillúns, 6.—Sts. Joan Ante Portam Latínam, Luci b., Eliodor y Vensut mrs. y Benita vg.—Dimars, 7.—Sts. Benedicte II papa, Estanislau b., y Teodora, Flavia, Domitila y Eufroxi-na mrs.—Dimecres, 8.—L' Aparició de Sant Miquel arcàngel, y Sts. Victor s., Eladi b. y Accaci c.—Di-jous, 9.—Sts. Gregori Naziancen b. y Nona sa mare.

—Divendres, 10.—Sts. Antonino arq. de Florencia dom., Job prof., Ximplici sen., y Beatriu vg.—Dis-sapte, 11.—Sts. Mamert b., Mayol ab., y Ponci, Eudalt, Anastasi y Felissa mrs.
—Quaranta horas: comensan a l' Iglesia de religio-sas de San'a Clara.

La festa de la Verge de Montserrat

Lo diumenje passat va celebrarse a la nostra Catedral la festa de la Verge de Montserrat, predicant lo canonge Dr. Balcells, quin sermó fou un dels més notables que havem sentit. Comensá dihent que 'l símbol de las glorias de Montserrat, poden demostrarse baix tres aspectes: físich, moral y histórich.

Comensant pel primer, digué que Montserrat es la montanya, per antonomasia, catalana; que sintetisa 'l nostre caràcter ab aquell *no sé qué*, que en castellà no sabem com dirho, però que en català ne diem ferreny. També ho demostra per la seva situació, que s' escau en lo bell mitj del triàngul que forma Catalunya, y que desde son cim de Sant Geroni s' hi fá 'l línia-ment del nostre mapa y s' hi ovira Aragó, la nostra germana, Valencia, la nostra filla, y las Mallorcas, que apareixen sortidas del fons del mar.

Parlant del valor moral, relatá que 'ls po-bles son tals en quant están lligats per llassos peculíars que fan que un poble no sia l' altre, y que Montserrat es un d' aquets llassos ab que sempre s' ha fermat la tradició del poble catalá; aixís, digué, hi podran haver catalans, com n' hi han, que no estiman sas glorias, sas tradicions, y fins sa llengua, però que no esti-min a la Verge de Montserrat, cap.

Deduhi d'això, que l' historia de la nació ca-talana está fortament lligada ab la de Mont-serrat; y que, quan Monserrat ha sigut poderós, a las horas Catalunya també ha sigut gran, poderosa y lliure. Aixís, també, avuy que 'l poble catalá treballa per sa reivindicació nacional, gira 'ls ulls envers Montserrat y 'ls poetas la cantan; y las Revistas desvetlla-doras del nostre moviment la portan gravada en llurs páginas, y tots la prenen com a sím-bol de la nostra renaixensa. Al parlar d' això, esmentá la cooperació de totas las classes so-cials de Catalunya a sa reivindicació, plan-yentse dels qui, tenint fe en llurs cors y fins obligació, no hi cooperan més que cap.

Entrant en lo valor histórich, comensá dient que Montserrat es una montanya profunda-ment cristiana, provantho per la tradició, tan arrelada en el nostre poble de que quan lo terra-tremol, per la mort de Déu Nostre Senyor, va estremordir la terra, Montserrat sotraqueijá sas rocas, esberlantse 'n alguns punts. Després, comptá l' opinió, no gens mancada de fona-ment, de quan l' invasió musulmica, hi va ha-ver un lloch a Montserrat, ahont los invasors may hi pogueren posar llurs pejadás; corro-borá eixa afirmació dihent que hi han docu-ments a l' arxiu dels senyors Montserrat, avuy marquesos de Tamarit, que hi consta eixa as-serció. Retragué, després, la feta del Bruch, ahont los somatens de la terra, invocant a la Verge de Montserrat, varen desbaratar a las tropas francesas, essent Catalunya la primera de vencerlas.

Per fi y ab paraulas entusiastas recomaná als bons fills de Catalunya, que encomanessin a la Verge la prosperitat y avens del mohi-ment reivindicador de la nostra nacionalitat y acabá plantentse moltíssim de que no li fos permès parlar en catalá, la nostra llengua es-timada, pera enlitzar a la Verge, però femho ab lo cor, que aquest no dirá may *Virgen de Montserrat*, sinó Verge de Montserrat.

Tenim un gran goigen felicitar ab lo major entusiasme al Dr. Balcells, per tan patriòtica com notable oració.

NOVAS

Lo *decano* de la premsa s' ha sentit moles-tat com amich del després diputat que *sub con-ditione* oferí mil pessetas a la Beneficencia, y com a déu cops amich del qu' ara té la paella municipal pel mànec.

Allò de que som uns *dómines*, podríam de-i-xar de contestarho, perque 'l públich no es tan beneyt que s' empassi gat per llebre com tracta de donarli 'l confrare, copiant mitj para-graf y deixantse l' altre mitj al tinter, precisa-ment lo que feya 'l joch. Però, per si no ho ha entès, li dirèm que no criticarem que regalés més ó menys arrós, puig cada hū fa las cari-tats que vol ó pot, sinó l' oferiment de las mil pessetas en condicions qu' era lo mateix qu' oferir la lluna.

¿Què diria 'l confrare si nosaltres promet-ssim cent duros pera la Beneficencia ab tal que tots los que aquí s' dedican a embrutar quar-tillas fessin igual donatiu?...

Nosaltres entenem que en qüestions de cari-tat, com en molts altres, no hi déu haver termes mitjos, sinó allò de *Be or not to be*; y ho dihem en anglés pera que ho entengui mel-lor. Se dona lo que s' pot, sigui poch, sigui molt, y no s' posá a ningú la mel als llabis sense deixar que la tasti.

Respecte al segon solt, hem de fer present al confrare, que nosaltres tractem en serio totas las cosas serias, però cap persona podrá exigir-nos que parlèm seriament d' assumptos que no hi ha més remey que pendrerls a broma; mes, en broma y tot, may arribarem a dir lo que 'l periòdich esmentat va escriurer fa temps, contra la mateixa persona ab qui avuy se par-teix un pinyó.

Crengui; certas cosas *peor es meneallo*, y sinó ja 'n parlarem lo día qu' estant de mal humor

y pera allunyar l' spleen nos passi per la barretina publicar un bell aplèch de frases escullidas, presas del natural, que tenim en cartera, y que probablement enviarè a la Academia espanyola, aquella que *limpia, fija y da esplendor*, pera que enriqueixi ab nous vocables la llengua de Cervantes.

Avuy no ho podem fer, perque tenim las ulleras a ca' l' *miopa* (1) del carrer de l' Hospital, y ns es impossible dexifrar certas notas que ns han enviat.

Ab motiu de las properas eleccions se va posant de manifest la pobresa dels partits polítics que s' disputan la hegemonia d' aixó que n' diuen provincia de Tarragona. Tots ells, més que partits serios y formals, son banderías y collas personalistas que s' barallan com a gossos y van assahonant ab llurs miserias la terra catalana, preparant lo triomf dels ideals catalanistas.

Dels partits dinástichs quasi no cal parlarne. Minats per fondas divisions y enconats odis, los liberals se barallan ells ab ells, los conservadors fan dos quartos del mateix, y fins los carlistas, que sempre havian donat probas de disciplina, son avuy víctimas de discrepacias de criteri que acabaran ab los prestijis y fermesa de convicció que ls distingia.

Al camp republicà que també sempre s' havia mostrat unit y sencer, la designació de candidats ha portat fons malestar y, segons se ns diu, s' han reunit comités y han acordat vots de censura pera ls qui han designat certa candidatura que vol presentarse ab carácter republicà, socialista, regionalista y no sabem quantas cosas més. Y lo bó es que ls vots de censura s' han fet extensius als regidors republicans del nostre municipi.

Per lo que deixem apuntat, la gresca que s' prepara es grossa, y acabarà, com es natural y lògic, ab la mort de tots los partits, signan de la classe que vulguin, y ab lo triomf de las nostras regeneradoras ideas.

Y si no..... lo temps ho dirá.

Lo primer d' aquest mes deixaren d' anar al bou los pescadors de Tarragona. Segueixen exercint la pesca los privilegiats de Sant Carles de la Rápita, ab lo que resulta inútil lo sacrifici que s' imposaren voluntariament los nostres pescadors, ab lo sol fi de no destruir las crias.

La fira d' enguany, que ab esplendidesa del temps pocas vegadas vista, prometia ésser forsa lluhida, ha resultat un veritable fracàs pels pobres firayres qu' establiren llurs paradas a la Plassa de la Font.

Rés hi valgué que nosaltres donessim lo crit d' alerta pera evitar que s' installessin subastas y rumbolas que no son altre cosa que *umbas* més o menys ben disfrazadas. Aquestas han funcionat ab lo major descaó a ciencia y paciencia de las autoritats.

Los efectos de tal tolerancia que de cap de las maneras deuria permetres, los hem pogut notar enguany en lo poch nombrosos qu' han sigut las paradas de joquinas y altres objectes, y ls notarem més encara l' any vinent si no s' donan ordres terminants y serias pera que no segueixi aquest abús.

Las autoritats tarragoninas son aixís. En lloch de mellorar las festas que la costum ha establert, buscant medis pera ferlas cada vegada més anomenadas y profitosas pera tots, ab la seva indiferencia las malmeten y las fan impossibles.

Preparèmos donchs a veurer com desapareix del tot la nostra ja prou humil y migrada fira.

Hem sentit fer los més complets elogis del enginyer jefe d' Obras públicas de la provincia Sr. Camprubi, qui desempeña l' càrrech ab tant zel que no duptem que prompte tots los que s' veuen obligats a transitar per las carreteras li quedarán agrahts de bó de bó.

Fa temps que no haviam tingut un enginyer que s' prengués tantas molestias personalment en benefici de las obras que té confiadas, puig molts dias fa lo recorregut de Tarragona a Reus a peu, a horas diferentes y fent que tot lo personal compleixi ab son deber.

La carretera de Reus a aquesta ciutat convertida poch temps enrera en un verdader barranch, ha sigut objecte de singular atenció per part del Sr. Camprubi, puig s' hi está treballant de ferm y s' hi fa un recarrech de 23 centimetres.

Nosaltres que tenim com a deber criticar als empleats, signan de la categoria que vulguin, quan veyem que tot s' ho tiran a l' esguena, ab ver gust nos fem ressó de la conducta que segueix lo senyor Camprubi desitjant que per bé de tots puga estar molts anys al front de las Obras públicas de la Provincia, segurs de que correjirà todas las deficiencias que s' senyalavan quan fou destinat a aquesta tan digne enginyer.

Per lo ministeri de la Governació s' ha publicat una R. O. en la que s' disposa:

1.º Que ls Ajuntaments no pogan mostrarse part en las causas criminales que n' defensa de sos interessos se promoguin; debent, quan adquiereixin lo convenciment de que s' ha comés un delicté públich qu' afecti als interessos que representan, denunciarlo devant

(1) *Avuy se n' deya éptich.*

del Tribunal competent pera que l' Ministeri fiscal promogui l' acció de la justicia; y

2.ºn Que si s' mostressin part en causa criminal, promogueren ó instaren son curs, nomenant al efecte advocat y procurador, dehuen pagar de son particular pecuni tots los gastos que s' originin l' alcalde y regidors que ho fassin.

Llástima qu' aquesta R. O. no sigui aplicable a las qüestions civils, puig veuriam quina cara hi posarian los nostres regidors que tan depresset van anar a nomenar advocat y procurador en la qüestió del palco del teatre, sens pensar que l' ameniment costaria més que l' gall.

La petició de la Cambra Agrícola de Reus ha sigut resolta en lo sentit que s' proposava aquesta corporació y ab las novas dificultats y travas a que estará subjecte d' aquí en endavant la importació d' avellana turca, creyem qu' haurá desaparegut lo perill que per las acreditadas avellanas del nostre camp se presentava.

La festa anomenada del treball ó siga del 1.º de Maig va transcorre en aquesta ciutat ab lo major ordre.

Los Socialistas celebraren a las 10 del matí de dit dia un *meeting* en lo Teatre Principal al que assistí nombrosa concurrencia.

Agrahim l' atenció que tingué la comissió organissadora de convidarnos al acte.

Lo nostre confrare *La Veu de Catalunya* ha sigut denunciat per la publicació d' un valent article comentant la disposició del govern espanyol que ha prohibit l' ús de la nostra llengua en los despatxs telegráfichs.

Y aquest mateix govern liberal ha permès que ls elements que dirigeix l' esmentat periódich fossin molestats per uns quants brètols pagats pel caciquisme barceloní, donant aixís motiu pera suspèndrer un *meeting* de propaganda electoral.

Vaja, que si aixó no es lo Riff, no será pas perque hi falti rès..... será tal vegada perque n' sobra un bon tros.

Lo diumenge prop-passat, y en la Plassa de toros de nostras ciutat, tingué lloch una corrida de novillos.

Segons nostras noticias, fou bastant escassa la concurrencia que va acudir a presenciar tan repugnant espectáculo. Celebrèrem de tot cor la noblesa de sentiments que demostren los habitants de Tarragona, deixant d' assistir a las corridas de toros.

Es un escándol lo que passa ab los pescadors *dinamiteros*. Lo diumenge passat tot lo sant dia varen estar varis d' ells tirant petarts y més petarts per los voltants de la punta del Miracle, sens que ningú ls destorbés en la tasca de destruir lo peix.

Entre uns y altres se va fent via de debò en la tasca de despoplar nostras costas y molt nos temem que ben prompte passi a mar lo que a terra ab la cassa, que no s' en troba per remey.

Llegim en un confrare: «Saragossa.—L' Ajuntament te l' propòsit de nomenar fills adoptius al marqués de Vadillo y al senyor Moret, pels treballs que han realisat pera la traslació del penal de Sant Joseph.» Farán bé a Saragossa en declarar fills adoptius als dos senyors que ls ha deslliurat de la plaga del presi.

Aquí en cambi los haurèrem de posar al llibre vert per havernos regalat lo que a Saragossa no han volgut.

Ab alguna cosa tenia de concixers que Moret era diputat per la capital d' Aragó.

Cada dia s' veu més favorescuda pel públich la elegant camiseria que al carrer de l' Hospital ha establert fa poch temps lo nostre estimat amich y paisà en Pau Brú.

Avuy tindrà lloch a Torredembarra la fira anyal que celebra aquella important població de nostra comarca, ahont ab tal motiu s' hi reuniran gran nombre de familias d' aquesta ciutat y dels pobles de l' encontorn.

Lo divendres passat, procedent de Madrit, arribá a Barcelona l' ilustre republicà D. Francisco Pi y Margall, president de la festa dels Jochs Florals.

Segurament, després de verificat dit acte, vindrá a Tarragona lo sabi ex-president de la República.

Aquesta tarde, a las 6 tindrà lloch al «Centre Industrial» un'altra conversa pública que iniciarà nostre bon company n' Agustí Ferré y Sandoval, desenrotllant lo següent importantissim tema: «Causas qu' han produhit la falta d' exportació de vins y olis que s' nota en nostre port y medis pera reanimarla.»

En las iglesias de nostra ciutat han comentat ab gran solemnitat, las festas religiosas que cada any pel mes de Maig, se celebran en honor a la Mare de Déu.

Nostres bons amichs los senyors Quintana y Torres, han establert en aquesta ciutat carrer de Barcelona n.º 4, un ben assortit magatzem de guanos y altres materias pera la

Elixir a la Ingluvina Giol

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de todas las malalties del

VENTRELL

per crónicas que sían, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en todas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

agricultura, que ns permetèm recomenar a tots los nostres amichs.

Desitjèm als senyors Quintana y Torres, molts prosperitats en lo seu negoci.

Ahir varen plegar quasi tot los firayres que durant aqueixa setmana han tingut instalats sos llochs de venda a la Plassa de la Font. La majoria d' ells van a la Torre a pendre part en la fira qu' alli se celebra.

Las Baleares, vegis l' anunci de la quarta plana.

Hem rebut lo n.º 13 de l' acreditada Revista *La Ilustració Llevantina* corresponent al 1.º de Maig, ab un sumari tan escullit com de costum y ab hermosos gravats.

També ha visitat nostra redacció la Revista *Gerunda*, que s' publica a Gerona. Ab gust corresponèm ab lo cambi.

Publicacions rebudas:

Humorísticas, tomo de versos catalans de don Antoni Ribera y Castells, ab un prólech de nostre paisà D. Joseph Bernad y Durand; *Ceguera d' ánima* drama en tres actes y en vers de D. Esteve Serra y Ustrell, y *Cap d' estopes*, drama históric de D. Antoni Viver.

Las dos últimas produccions han sigut editadas per «La Biblioteca Regional.» Ab la deguda atenció parlarèm de todas aquestas publicacions en altres números.

Avuy tindrà lloch a Barcelona la patrióica festa dels Jochs Florals qu' enguany promet ésser un aconceixement.

L' apóstol del federalisme, en Pi y Margall, hi llegirà son discurs presidencial que tracta de las autonomias.

Dijous passat contragué matrimoni a Castelló de la Plana nostre paisà D. Placit Virgili Oliva, enginyer de monts, ab la distingida y hermosa Srta. D.ª Cármen Sorribes y Martin.

Dit acte que s' vegé favorescut ab l' assistència de lo més distingit de la societat de Castelló y de molts familias d' aquesta ciutat se celebrá en l' hermita de Ntra. Sra. de Lladó.

Desitjèm a la novena patina una eterna lluna de mel y molts felicitats.

Continua sense resoleres la vaga de fadrins barbers d' aquesta ciutat, iniciada avuy fa quinze dias.

Es una llástima que las autoritats s' hagin mirat ab tanta indiferencia aquest assumpto, puig al principi, ab la intervenció d' alguna persona de seny y imparcial, no creyem que hagués sigut molt difícil arreglar lo conflicte.

Avuy la solució no s' veu per més que s' busqui; y mentres tant, los fadrins d' aquí van sustituhintse per altres de fora, y a n' aquells no ls quedarà altre remey qu' emigrar.

Hem rebut lo suplement al número XI de la revista de Buenos Ayres *La Molineria Argentina*, que tracta de la conferencia celebrada a n' aquella ciutat pel gremi de farinares, y a la que hi prengué una part principalissima l' nostre estimat paisà y amich D. Angel Artal.

Tots los periódichs de la República Argentina fan grans elogis del discurs pronunciat pel Sr. Artal a l' esmentada conferencia, y entre la gent de negocis son treball es considerat de immediats y profitosos resultats pera l' pervindre de la industria farinaera.

Rebí l' Sr. Artal la nostra més coral y entusiasta felicitació per son brillant triomf.

Ha visitat nostre redacció lo nou diari catalá *La Veritat* que s' publica a Manres.

Ab gust establím lo cambi y li desitjèm molts anys de vida.

Hem rebut los números de la Revista Arqueológica que dirigeix nostre amich D. Emili Morera, que será portavèu de la «Sociedad Arqueológica Tarraconense.»

Desitjèm a la nova Revista llarchs anys de vida.

En nostre Redacció tinguèrem lo gust de rebre la visita de nostre estimat amich, paisà y ferm company de causa D. Joaquim Besora, notari de Vilanova y Geltrú, qui passá uns quants dias en nostra ciutat ab motiu de fer la primera comunió una de sas fillas, pensionista en l' acreditat colégi de Jesús-Maria.

¿Qui es que per edat que tingui no voldrá conservar lo primitiu color dels seus cibells? Pera conseguirho lo perruquer CASALS posehix un procediment indi, purament vegetal, que no toca en lo més minim lo cutis, reproduceix lo cabell y priva sa cayguia.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Rambla de St. Joan, 50, 1.º

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d' avuy..... 10 cénts.
Anuncis y comunicats a preus convencionales.

En Ramón Nolla y Martí

METGE Y CIRURGIÀ

ha mudat son domicili y gabinet de consultas a la Plassa de Sant Miquel núm. 3, segon pis.
Reb de las 11 del matí a las 4 de la tarde.

Joan Ruiz y Porta

PROCURADOR

Mendez Nuñez, 16-2.ºn-TARRAGONA

Pera tots los ports de Galicia y d' Asturias, sortirà d' aquest port lo dia 8 lo vapor **JOSÉ ROCA** capitá don Guillem Company, admetent càrrega pera dits ports.
Son agent: D. Joseph M.ª Ricomá.

Tintoré y C.ª Barcelona

LINEA HISPANO-INGLESA

Pera Liverpool sortirà d' aquest port lo dia 7 del corrent lo vapor espanyol **TORDERA** son capitá G. Villá. Admet càrrega.
Lo despatxa D. Modest Fenech.

SVENSKA LLOYD

LINEA DE VAPORS DEL LLOYD SUECH DE GOTHENBURG
Servy bi-mensual entre Tarragona y ls ports escandinavs

Lo vapor suech **NORGE** sortirà del 9 al 10 de Maig, admetent càrrega pera Marsella, Gothenburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmo, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig, Koeningberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germans.

SERVY REGULAR Y SETMANAL ENTRE Tarragona, Valencia y Cullera

Sortirà d' aquest port tots los dimecres lo vapor espanyol **JUCAR**.
Consignataris: Sres. V. y Nebot de P. Ferrer Mary.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Malaga, Cadiz Vigo, Carril, Villagarcía, Corunya, Puebla, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirà lo 10 del corrent lo vapor **BARAMBIO** capitá Rogelio Hernandez, admetent càrrega y passatgers.
Lo despatxan sos agents Srs. *Fills de Benigno Lopez*.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao. Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d' aquest port lo dia 9 del corrent lo vapor **CABO ESPARTEL** son capitá D. Joan Amézaga, admetent càrrega y passatgers pera ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marian Peres.

Companyia Valenciana de Navegació

Linia regular de grans vapors

ENTRE

Espanya y las costas de Franca e Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Jativa, Alcira, Grao, Martos y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona directament pera

Marsella y Génova

los dimars de cada setmana.

Pera Niza, Porto Maurizio, Oneglia y Liorna los dimars de cada quinzena.

Pera Valencia, Alacant, Almeria y Málaga los dijous de cada setmana.

Directament pera

CETTE

sortidas setmanals tota época del any.

S' admet passatge y càrrega a nollits reduits.
S' admet càrrega ab nollit seguit y coneixemen, directe pera New-York, Nápoli, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braita, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: D. Antoni Mas y March
Plassa d' Olibaga, 4, Tarragona, Teléfono núm. 34

Xampany CATALUNYA, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

